

Sygn. I C 955/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 marca 2022 r.

Sąd Okręgowy w Słupsku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	sędzia Hanna Kaflak-Januszko
Protokolant:	st. sekretarz sądowy Karina Hofman

po rozpoznaniu w dniu 7 marca 2022 r. w Słupsku

na rozprawie

sprawy z powództwa M. K.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powoda M. K. 84.154,03 zł (osiemdziesiąt cztery tysiące sto pięćdziesiąt cztery złote 3/100) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 16.10.2017 r. do dnia zapłaty;

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

III. zasądza od pozwanego na rzecz powoda 10.417,00 zł (dziesięć tysięcy siedemnaście złotych 00/100) kosztów procesu z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się niniejszego wyroku;

IV. nakazuje ściągnąć od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Słupsku 5.876,48 zł (pięć tysięcy osiemset siedemdziesiąt sześć złotych 48/100) nieuiszczonych kosztów sądowych.

I C 955/20

UZASADNIENIE

Powód M. K. 10.08.2020 r. pozwał (...) o 100 000 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 16.10.2017 r. reszty odszkodowania (zgodnie z przedłożonym kosztorysem) z umowy obowiązkowego ubezpieczenia budynków w gospodarstwie rolnym – ubezpieczenia OC rolników za szkodę z 11.08.2017 r., powstałą w wyniku huraganu.

P o z w a n y wniósł o oddalenie powództwa, stwierdzając, że wypłacił należne odszkodowania 23 042,61 zł, po weryfikacji kosztorysu przedłożonego przez powoda, czyli na podstawie art. 68 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, mając na uwadze zużycie techniczne w chwili zawarcia umowy i dalsze, które nastąpiło od dnia rozpoczęcia odpowiedzialności ubezpieczyciela do dnia powstania szkody, gdyż należy określić faktyczną szkodę – między stanem z chwili ubezpieczenia, a stanem który by istniał, gdyby nie szkoda.

1. Ustalenia faktyczne

Powód jako właściciel gospodarstwa rolnego, położonego w (...), zawarł z pozwanym umowę obowiązkowego ubezpieczenia gospodarstwa rolnego, w tym budynków na 2017 r. (polisa (...) – k. 9) z uwzględnieniem stopnia zużycia technicznego.

(bezsporne)

11.08.2017 r. wskutek huraganu doszło do zniszczenia budynków, objętych wskazanym ubezpieczeniem z następującymi sumami ubezpieczeń, w zakresie których pozwany wypłacił decyzjami z 16.10.2017 r. i 2.06.2020 r. odszkodowania (łącznie 23 022,27 zł za 3 budynki objęte sporem) należności wynikających z kosztorysu przedłożonego przez powoda :

- chlewni (pkt. 1 polisy) - przy sumie ubezpieczenia 278 600 zł, pozwany wypłacił 17 063,33 zł,

- domu (pkt. 2 polisy) – 321 400 zł/ 3 199,17 zł.

- chlewni (tzw. mniejsza pkt. polisy) – 145 800 zł/2 759,77 zł.

(bezsporne, nadto dowód: polisa – k. 9, pismo pozwanego z 16.10.2017 r. – k. 10, pismo pozwanego z 2.06.2020 r. – k. 43)

Powód pismem z 13.05.2020 r. wniósł reklamację, powołując się na kosztorys, wykonany na jego zlecenie i koszt jego wykonania, co spowodowało dopłatę z 2.06.2020 r.

(dowód: ww. pismo – k. 11-22, pismo pozwanego z 2.06.2020 r. – k. 43)

Koszt odbudowy uszkodzonych budynków ustalony zgodnie z zasadami przedmiotowego ubezpieczenia należało oszacować na 83 767 zł.

(dowód: opinia biegłego - k.96-191 , akta szkody – k. 58, zdjęcia – k. 8, 68)

2. Ocena dowodów

Spór głównie sprowadzał się do kwestii wysokości świadczenia należnego powodowi na podstawie umowy ubezpieczenia z pozwanym.

Generalnie dokumenty (i zdjęcia) zebrane w sprawie nie były kwestionowane, z tym, że pozwany poddał kosztorys powoda własnej ocenie, szacując wielkość wypłaty. Dlatego zasadnicze znaczenie w sprawie miał dowód z opinii biegłego, który zapoznał się z dostępną dokumentacją, dokonał oględzin i przeprowadził wnikliwą analizę, możliwą dzięki posiadanym wiadomością specjalnym. Sąd uznał ten dowód za wiarygodny, gdyż logiczny, drobiazgowy wywód opinii - nie budził wątpliwości także w przyzmacie zwykłego doświadczenia i odpowiadał założeniom art. 322 kpc. Strony nie wniosły przy tym zastrzeżeń, które wymagałyby omówienia odnośnie opinii jako tzw. wiadomości specjalnych. Mianowicie - kwestia właściwej stawki (zarzut pozwanego do opinii) należała do oceny sądu (i ewentualnego zlecenia przeliczenia opinii), a wnioski powoda właśnie zmierzały do zobligowania biegłego, by zadecydował za sąd w zakresie zagadnień, które wymagały rozstrzygnięcia, a zostały przez biegłego dokładnie przedstawione i omówione, umożliwiając podjęcie decyzji na kanwie oceny prawnej. W konsekwencji konieczności zastosowania w sprawie art. 322 kpc, wynikającej pierwotnie z niedostatecznie zabezpieczonego materiału likwidacji szkody przez pozwanego, należało uwzględnić wariant opinii opierający się analizie wersji kosztorysu powoda. Dodać też należy, że powód w odniesieniu do opinii wskazał na kwotę odbudowy w ogóle bez pomniejszenia o stopień zużycia, czym zajął stanowisko niekonsekwentnie do twierdzeń pozwu, gdzie sam zauważył, że pomniejszenie takie następuje w przypadku ubezpieczenia budynku w wartości rzeczywistej (akcentując, że uwzględnia się je od dnia zawarcia umowy). Jeszcze wyraźniej zajął stanowisko w tej kwestii w odpowiedzi na odpowiedź na pozew, gdzie wprost i zgodnie z treścią polisy – stwierdzono, że uwzględniono stopień zużycia przy określenia sumy ubezpieczenia. Być może było to też tylko wynikiem wpisania kwoty z innej tabeli wobec ich podobieństwa graficznego.

3. Podstawa prawna

Powództwo podlegało częściowemu oddaleniu w zakresie jego wysokości. Przy tym sąd podtrzymał ocenę zasady sporu, wyrażoną w analogicznej sprawie z udziałem pozwanego ((...) tut. sądu).

Nie budziło wątpliwości, że powodowi przysługiwało roszczenie z umowy obowiązkowego ubezpieczenia budynków rolniczych, regulowanej ustawą o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (art. 59 i n.).

W art. 68 i 69 wskazanej ustawy - określono zasady ustalania wysokości odszkodowania co do tej umowy.

Powód zamierzał odbudować budynki (przystąpił do tego), więc odszkodowanie ustalano na podstawie kosztorysu, który w procesie likwidacji szkody sporządzony został na zlecenie ubezpieczyciela. Powód przedstawił własny kosztorys, gdyż uznał, że odszkodowanie jest za niskie. W rezultacie dopuszczono omówiony powyżej dowód z opinii biegłego.

Do rozstrzygnięcia pozostało, jak rozumieć zakres obowiązku prawnego pozwanego na kanwie wskazanej regulacji (w co wpisywało się także zagadnienie stawki za robociznę). Wobec sedna sporu stron (jak dalekie znaczenie ma stopień zużycia) - sąd stwierdził, że zasadniczą kwestią omawianej regulacji jest likwidacja faktycznie poniesionej szkody, przy częściowej tylko reglamentacji wysokości należnego świadczenia – będącej wynikiem ciągłości historycznej tego ubezpieczenia. Ma ono bowiem charakter obowiązkowy, gdyż znajduje to uzasadnienie w realiach rolno-gospodarczych, ale stanowi dodatkowe obciążenie działalności rolniczej. Dąży się więc do zrationalizowania świadczeń, jakie mają być wypłacane (realnie mają zapewnić odbudowę), by tym samym także zapewnić powszechnie dostępne składki za to ubezpieczenie (jej wysokość jest miarkowana do sumy ubezpieczenia – uwzględniając stopień zużycia budynku, co również pozwala racjonalizować sens odbudowy w razie niekorzystanej proporcji kosztów i zdatności użytkowej zużytego budynku).

Zatem celem ustalania spornego odszkodowania należy mieć na uwadze zasady ogólne : zgodnie z art. 13 ust. 3 cyt. ustawy - w obowiązkowych ubezpieczeniach mienia odszkodowanie wypłaca się w kwocie odpowiadającej wysokości szkody, nie większej jednak od sumy ubezpieczenia ustalonej w umowie, a myśl art. 361 kc w zw. z art. 22 cyt. ustawy - zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła i w tych granicach, w braku odmiennego przepisu ustawy lub postanowienia umowy, naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł, oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządono. Stąd wpływ stopnia zużycia budynku (art. 68 ust. 1 pkt. 2 zd. 2 cyt. ustawy) należało ocenić od dnia przyjęcia odpowiedzialności, gdyż stanowisko prezentowane przez pozwanego jest nieprzystające do wskazanej regulacji prawnej, co potwierdzają także powołane w sprawie przez powoda orzeczenia. W konsekwencji także – właściwie biegły przyjął stawkę robocizny z miejsca szkody (na terenie likwidacji szkody należałoby tyle bowiem zapłacić, więc podlegała uwzględnieniu w kosztorysie), a nie ogólnokrajową z cennika pozwanego.

O odsetkach orzeczono na podstawie art. 481§ 1 i 2 kc przy uwzględnieniu art. 14 ust. 1 w/w ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, kierując się datą przyznania odszkodowania przez pozwanego jako dniem wymagalności (ryzyko niewłaściwego oszacowania obciąża pozwanego).

4. Koszty

O kosztach rozstrzygnięto na podstawie art. 100 kpc przy uwzględnieniu art. 113 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych i § 2 pkt. 6 rozporządzenia z 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych ...- / Dz.U. 05.1804 ze zm./, czyli w całości obciążając pozwanego kosztami procesu, w tym nieuiszczonymi sądowymi. Założenia przyjęte przez pozwanego przy likwidacji szkody naraziły bowiem powoda na konieczność szacowania dochodzonego świadczenia we własnym zakresie.